

ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูกับประสิทธิผลของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2

The relationship between development of standards on teaching profession and effectiveness of primary school under the office of rayong educational area 2

ปรัชญา เพ็ชรรัตน์

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูจำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประเภทของโรงเรียน ศึกษาและเปรียบเทียบประสิทธิผลการศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และประเภทของโรงเรียน รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูสายผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 270 คน เครื่องมือใช้วัดการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูกับประสิทธิผลของโรงเรียน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม .98 และ .95 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าวิกฤต (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) การทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD) และการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Simple Correlation)

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายมาตรฐานทุกระดับการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประเภทของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกขนาดของโรงเรียน และประเภทของโรงเรียน
3. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู จำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดของโรงเรียนและประเภทของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
4. ประสิทธิผลของโรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประเภทของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

5. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของ เขต 2 ทั้งโดยรวมและเกือบทุกรายด้านมีความสัมพันธ์กัน

ABSTRACT

The purposes of this study were to investigate and to compare the development of standards on teaching profession as classified by educational level, school size, and school type; to investigate and to compare educational effectiveness as classified by school size and school type; as well as to find the relationship between the standards on teaching profession and educational effectiveness of primary schools under the Office of Rayong Educational Service Area 2. The sample used in this study were 270 teachers working in primary and expansion opportunity schools. The research instruments were five rating scale questionnaires concerning the development of standards on teaching profession and educational effectiveness which had the reliability value at .98 and .95 respectively. The statistical devices were mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, Least Significant Difference-LSD and Pearson Product Moment Simple Correlation.

The findings revealed that ;

1. The development of standards on teaching profession in primary schools, classified by educational level, school size and school type were rated at high level.
2. Educational effectiveness of primary schools, classified by school size and school type were rated at high level.
3. The development of standards on teaching profession in primary schools, classified by educational level, school size and school type were significant difference ($p < .05$).
4. Educational effectiveness of primary schools, classified by school size and school type were significant difference ($p < .05$).
5. There was relationship between the development of standards on teaching profession and educational effectiveness of primary schools with statistically significance at .05

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของ เขต 2 มีโรงเรียนในการดูแลเทศติดตามผลการจัดการศึกษารับพื้นฐาน จำนวน 3 อำเภอ คือ อำเภอแกลง อำเภอวังจันทร์ และอำเภอเขาชะเมา โรงเรียนในเขตรับผิดชอบ จำนวน 102 โรงเรียน ซึ่งจะต้องขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาไปสู่เป้าหมายให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข โดยผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญที่จะนำพาผู้ร่วมงานในโรงเรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน อย่างไร

ก็ตามจากสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบปัญหาว่า เด็กนักเรียนมีอัตราการเข้าชั้น 331 คน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ GAT ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมด 46.92 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมด 45.34 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมด 37.98 และบุคลากรขาดความรู้ ความชำนาญในงานที่ปฏิบัติ ยังไม่มีประสบการณ์การทำงานในระดับจังหวัด สถานศึกษา ส่วนใหญ่ยังพึ่งตนเองไม่ได้ ต้องอาศัยหน่วยงานที่เหนือกว่า เช่น งานการเงิน การนิเทศติดตามโรงเรียนไม่สามารถทำได้เต็มที่ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2, 2550) จากสภาพปัจจุบันและปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอน เพื่อเสนอแนะผู้บริหาร ผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา นำไปพิจารณาปรับปรุงการบริหาร และพัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประเภทของโรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ขนาด และประเภทของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดและประเภทของโรงเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอน โดยจำแนกตามขนาด และประเภทของโรงเรียน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอน

สมมติฐานของการวิจัย

1. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประเภทของโรงเรียน แตกต่างกัน
2. ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดและประเภทของโรงเรียน แตกต่างกัน

3. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ได้ทราบถึงระดับมาตรฐานวิชาชีพครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 จะได้ปรับปรุงและพัฒนาไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารได้ทราบประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 จะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อนักวิจัยอื่นๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการทำวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อไป อันจะนำมาซึ่งความรู้ที่หลากหลายและเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน ครู รวมถึงศึกษานิเทศก์ ในการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอน โดยมีกรอบความคิดหลักดังต่อไปนี้

การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูใช้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงาน ของสำนักงานมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา พ.ศ. 2544 มีจำนวน 12 มาตรฐาน ได้แก่ 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 2) การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน 3) การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ให้เต็มตามศักยภาพ 4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้ผลจริง 5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน 7) การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อย่างมีระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ ในชุมชน 11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา 12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

ประสิทธิผลของโรงเรียนใช้แนวคิดของมอท์ (Hoy & Miskel. 2001, p. 305 - 307; Citing Mott. 1972) ใน 4 ด้านประกอบด้วย 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูสายผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 จำนวน 90 โรงเรียน จำนวนครู 895 คน จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดและประเภทของโรงเรียน และกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง 270 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยอาศัยแนวคิดจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูมีทั้งหมด 12 มาตรฐาน มีอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .31 - .80 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .98

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาศึกษามี 4 ด้าน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .28 - .82 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .95

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ระดับการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของ เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประเภทของโรงเรียน สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของ เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน และประเภทของโรงเรียน สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาของข้าราชการครูสายผู้สอนที่แตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ค่าวิกฤติ (t - test)
4. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนต่างกัน แตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD)
5. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามประเภทของโรงเรียนต่างกัน แตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ค่าวิกฤติ (t - test)
6. ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของ เขต 2 ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกันมีประสิทธิผลแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD)
7. ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของ เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอนในโรงเรียนต่างประเภทกัน แตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ค่าวิกฤติ (t - test)
8. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของ เขต 2 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน สถิติที่ใช้คือ การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Simple Correlation)

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ รวมทั้ง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความคิดเห็นต่อการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมและทุกรายมาตรฐานอยู่ในระดับมาก

2. ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู ในมาตรฐานการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และการร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

3. ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมและรายมาตรฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ และการร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

4. ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความคิดเห็นต่อการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมและเกือบทุกรายมาตรฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนประถมศึกษามีความคิดเห็นต่อการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมทุกมาตรฐานดังกล่าวมากกว่าครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

5. ประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ รวมทั้งข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยรวมและทุกรายด้าน อยู่ในระดับมาก

6. ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยรวมและเกือบทุกรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

7. ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยรวมและเกือบทุกรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

8. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูกับประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ทั้งโดยรวมและเกือบทุกรายด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกล่าวถึงประเด็นสำคัญ จากการค้นพบในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า กรอบความคิด และสมมติฐานของการศึกษาค้นคว่าดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอนต่อการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู โดยรวมและทุกรายมาตรฐาน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มืองค์กรวิชาชีพครู เรียกว่า “คุรุสภา” มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอน ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแล การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพเพื่อเป็นหลักประกันแก่สังคมว่า ผู้ประกอบวิชาชีพครูจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานสมกับเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวดที่ 6 มาตราที่ 48 ที่กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546) ฐานะเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในห้าปี ซึ่งในการประเมินนั้นจะประเมิน 3 ด้าน คือ มาตรฐานเกี่ยวกับผู้เรียน มาตรฐานเกี่ยวกับครู และมาตรฐานเกี่ยวกับผู้บริหารการศึกษา และในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 2 (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2551) มีแผนปฏิบัติการด้านกลยุทธ์และนโยบายใน การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยกำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในและประเมินผลคุณภาพทางการศึกษาจากหน่วยงานภายนอก โดยปีการศึกษา 2551 จะเน้นการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน สมรรถนะของครูและการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เข้าสู่มาตรฐาน จึงส่งผลให้สถานศึกษา ครู มีการตื่นตัวกันเป็นอย่างมาก โดยจะเห็นได้ว่าการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 2 โดยรวมและทุกรายมาตรฐาน อยู่ในระดับมาก

2. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันที่มีต่อการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู มีความคิดเห็นต่อการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู โดยรวมและมาตรฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูอยู่เสมอ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และการร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์แตกต่างกัน โดยครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูในแต่ละมาตรฐานดังกล่าวสูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันครูที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีนั้นมีอายุน้อยมากกว่าครูที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี และส่วนใหญ่ครูที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีนั้นมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษเป็นส่วนใหญ่ (กลุ่มบริหารงานบุคคล งานข้อมูล P-Obec สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 2, 2551) ทำให้การสนใจหรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูมีน้อยกว่าครูที่จบปริญญา

ครูซึ่งส่วนใหญ่มีวิทยฐานะชำนาญการ บางส่วนยังไม่มี วิทยฐานะ และบางส่วนยังเป็นครูช่วยอยู่ ซึ่งครูเหล่านี้ต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อขอมีวิทยฐานะที่สูงขึ้น ประกอบกับครูที่สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 เป็นครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 97.23 ของครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กทั้งหมด (กลุ่มบริหารงานบุคคล งานข้อมูล P-Obec สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2, 2551) และครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กได้รับการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูทางด้านต่างๆ จากทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สํานักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กอย่างหลากหลาย และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 (แผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก, 2551) มียุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการศึกษาระยะ 3 ปี (พ.ศ.2551 – 2553) ทำให้ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กและส่วนใหญ่จบปริญญาตรีได้รับการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพมากกว่าครูที่จบการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีตามสัดส่วนอย่างชัดเจน

3. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมทั้งหมด 12 มาตรฐาน แตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละขนาดจะมีความพร้อมในด้านต่างๆ และมีศักยภาพแตกต่างกันออกไป โรงเรียนขนาดเล็กมีเด็กนักเรียนน้อยทำให้การเรียนการสอนเป็นกันเองกว่าโรงเรียนขนาดกลาง เด็กนักเรียน ครูและผู้บริหารมีความใกล้ชิดกัน มีการรวมกลุ่มกันระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กด้วยกัน ส่วนทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สํานักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กอย่างหลากหลายเรื่อยมา เช่น การสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยี การจัดเครือข่ายโรงเรียน การรวมโรงเรียนเพื่อการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 (แผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก, 2551) มียุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการศึกษาระยะ 3 ปี (พ.ศ.2551 – 2553) และจากความสำเร็จในการดำเนินงานในปี 2551 มีผลการดำเนินงานโรงเรียนขนาดเล็กจากการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ได้ดำเนินการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กมาโดยตลอด โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2547 และมีโรงเรียนที่เป็นต้นแบบและเป็นหนึ่งในนวัตกรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการจัดการเรียนการสอนรูปแบบ “ฐานสาระการเรียนรู้” สามารถนำไปเป็นแบบอย่างได้ สำหรับโรงเรียนขนาดกลางนั้นเป็นโรงเรียนที่เติบโตและพัฒนามาจากโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนระดับตำบลที่ค่อนข้างมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และมีความต้องการรับบริการทางการศึกษาเพิ่มขึ้น และไม่มีมีการรวมกลุ่มกันเหมือนโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งทำให้โรงเรียนประสบความขาดแคลนในทุก ๆ ด้าน และทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ยังไม่มีแบบแผนที่จะพัฒนาโรงเรียนขนาดกลางอย่างชัดเจน จึงส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียน

4. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประเภทต่างกัน คือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนประถมศึกษา และครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความคิดเห็นต่อการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู โดยรวมและเกือบทุกรายมาตรฐาน แตกต่างกัน โดยครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนประถมศึกษามีความคิดเห็นต่อการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูในแต่ละมาตรฐานดังกล่าวสูงกว่าครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนขยายโอกาส

ทางการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนประถมศึกษาแต่เดิมนั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาครูเพื่อให้ความรู้ความสามารถในการสอนและการปฏิบัติงานตามบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการต่างๆ และนวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนบทบาทให้เป็นครูผู้สอนในแนวใหม่ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานั้นเป็นโรงเรียนที่เติบโตและขยายตัวมาจากโรงเรียนระดับประถมศึกษาและยังมีระบบบริหารที่ยังไม่ชัดเจนและแน่นอน เพราะต้องบริหารทั้งในแบบโรงเรียนประถมศึกษาและในแบบโรงเรียนมัธยมศึกษาทำให้การบริหารมีระบบที่ซับซ้อน และครูที่สอนในโรงเรียนขยายโอกาสนั้นมีการแบ่งแยกเป็นฝ่ายมัธยมศึกษาและประถมศึกษาทำให้เกิดความยุ่งยากในการอบรมและพัฒนาครูเพราะธรรมชาติการสอนของครูประถมศึกษาและมัศึกษานั้นแตกต่างกัน และข้อมูลจากคณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาระยะของ เขต 2 (รายงานการประชุม อ.ก.ค.ศ. ระยะของ เขต 2 ครั้งที่ 12/2552) เรื่องการพิจารณาย้ายข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการรับย้ายครูที่ตรงตามวิชาเอกที่ครูจบมาเป็นหลัก แต่โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจัดเป็นโรงเรียนแบบประถมศึกษาเวลาย้ายจะดูความเหมาะสมและประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก ซึ่งอาจได้ครูที่สอนไม่ตรงเอกมาสอนในระดับมัธยมศึกษา

5. ประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูโดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอนที่มีต่อประสิทธิภาพทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา คณะครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงาน นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่จะทำให้บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตรและส่งผลกระทบต่อผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน พัฒนาความรู้ความสามารถของตน ครูมีความตระหนักและเข้าใจตรงกันถึงภารกิจหลักของโรงเรียน ได้แก่ งานวิชาการบริหารทั่วไป งบประมาณ และอาคารสถานที่ ทุกโรงเรียนที่จะพยายามพัฒนางานวิชาการให้มีความเข้มแข็ง ครูได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นจากการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา และเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถให้กับนักเรียนทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรอย่างหลากหลาย

6. ประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยรวมและเกือบทุกรายด้าน แตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่มิมีประสิทธิภาพสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางตามลำดับ ชี้ให้เห็นว่า ขนาดของโรงเรียนไม่เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาเสมอไป โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันย่อมมีการจัดระบบงานตามความเหมาะสมกับขนาดและบริบทของโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่จะจัดระบบงาน และการบริหารจัดการที่มีความชัดเจนมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง แต่ไม่มีการรวมกลุ่มกันอย่างชัดเจนเหมือนขนาดเล็ก เนื่องจากความพร้อมของโรงเรียนขนาดใหญ่ในด้านบุคลากร ซึ่งมีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความสามารถ และความชำนาญในการสอนประจำอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนระดับจังหวัดหรือระดับอำเภอใหญ่ ๆ มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ผู้ปกครอง

นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ช่วยส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีความขาดแคลนในทุกๆ ด้าน ผู้บริหารโรงเรียนและครูต้องช่วยกันแก้ปัญหาเพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนดำเนินต่อไปได้ จากปัจจัยที่แตกต่างกันนี้ย่อมส่งผลต่อกระบวนการผลิตด้วยอย่างแน่นอนจากปัจจัยที่เอื้ออำนวย ทรัพยากร งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอทำให้การบริหารงานมีความสะดวกและความชัดเจน บุคลากรมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างสมบูรณ์ โรงเรียนที่มีคุณภาพ มีชื่อเสียงดีเป็นที่นิยมของผู้ปกครอง การเรียนการสอนนักเรียนได้รับความรู้จากครูอย่างเต็มความสามารถ มีส่วนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์สูง นักเรียนมีพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม มีความขยันหมั่นเพียรความประพฤติเรียบร้อย ใฝ่เรียนรู้ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี ในส่วนโรงเรียนขนาดเล็กเป็นโรงเรียนที่มีความขาดแคลนแต่มีการรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็ง มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในกลุ่มอย่างชัดเจน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 (2551) ก็มียุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กระยะ 3 ปี (พ.ศ.2551 – 2553) โดยเฉพาะจึงทำให้ประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลางตามลำดับ

7. ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมและเกือบทุกรายด้านแตกต่างกัน ยกเว้นด้านความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกัน เป็นเพราะในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 6 มาตรา 48 ที่กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546) นอกจากนั้นครูนึกมีความรู้ลึกซึ้งในอาชีพ มีความรักและศรัทธาในอาชีพครูและมีจิตสำนึกอยู่เสมอว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติเป็นอาชีพที่สร้างสังคม จะมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูตั้งใจปฏิบัติหน้าที่โดยทุ่มเทการทำงานอย่างเต็มความสามารถ ใฝ่หาความรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความเข้าใจงานที่ทำอย่างลึกซึ้งช่วยในการปฏิบัติงานของโรงเรียนทุกส่วนดีขึ้น นำความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน ทำให้งานมีประสิทธิภาพส่วนความคิดเห็นของข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของโรงเรียนด้านความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ที่ครูทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่างกัน โดยครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษามีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสูงกว่าครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนประถมศึกษา มีรูปแบบการบริหารงานและการดำเนินงานต่าง ๆ มีความคล่องตัวและแน่นอนต่อการปฏิบัติการสภาพแวดล้อมในด้านการจัดการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์ นวัตกรรมต่าง ๆ มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีปัญหาในด้านระบบบริหารที่ยังขาดความชัดเจนและในส่วนเงินงบประมาณยังใช้แบบโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ไม่ได้มีการบริหารการเงินที่คล่องตัวแบบโรงเรียนมัธยมศึกษา

8. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาระยอง เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน ทั้งโดยรวมและเกือบทุกรายด้านเป็นเพราะว่าหากครูได้รับการพัฒนา มาตรฐานวิชาชีพครูอย่างสมบูรณ์แล้ว คุณภาพการศึกษาหรือประสิทธิผลของโรงเรียนย่อมเกิดขึ้นอย่างเห็นได้ ชัดเจน สอดคล้องกับ ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 1991) ที่กล่าวว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนพิจารณา จากผลลัพธ์ของการปฏิบัติงานในโรงเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจในการทำงานของครู นอกจากนี้การที่ครูได้รับการพัฒนาวิชาชีพครูจะทำให้เกิดผลดีต่อการเรียนการสอน ซึ่งมีผลถึงคุณภาพการศึกษา คือ ผู้เรียน ครูมีส่วนที่จะทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวได้ ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับ ความสามารถ ความเอาใจใส่ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความกระตือรือร้น หรือความเลื่อยชาไม่สนใจปฏิบัติ หน้าที่ทางวิชาชีพของตนให้สมบูรณ์จึงสามารถกล่าวได้ว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ความ สามารถของผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนนั้นเป็นสำคัญ อันจะนำไปสู่ประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ สำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษาพบว่า การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่เกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม ทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ มีการพัฒนาได้ในระดับมาก แต่ถ้าเทียบกับ ทุกมาตรฐานที่เหลือทั้งหมดก็ยังมีมาตรฐานวิชาชีพครูน้อยกว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ควรจะได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว โดยการจัดโครงการสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสพัฒนาวิชาชีพ ครูอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและมีความหลากหลาย มีการนิเทศติดตาม เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ต่อการพัฒนางานใน อาชีพครู ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ

2. จากการศึกษาพบว่า การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนขนาดกลางมีการพัฒนามาตรฐาน วิชาชีพครูต่ำกว่าโรงเรียนขนาดอื่น อย่างชัดเจน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 ควรจะต้องให้ความสนใจเป็นกรณีพิเศษ นอกจากการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอแล้วควรจัดทำคู่มือปฏิบัติงานเพื่อเป็นมาตรฐาน สำหรับโรงเรียนขนาดกลางโดยเฉพาะ และควรมีการตรวจสอบประเมินผล นิเทศติดตามเป็นระยะ ๆ เพื่อทราบ ความก้าวหน้า ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ และหาแนวทางปรับปรุงให้ดีขึ้น

3. จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนขนาดกลางมีประสิทธิผลน้อยที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนควรตระหนักถึงภาระ หน้าที่หลักของโรงเรียนและมีการวางระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางมีการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูต่ำกว่าโรงเรียน ขนาดอื่น ๆ ฉะนั้นจึงควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัญหา สาเหตุ หรือปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู ของโรงเรียนขนาดดังกล่าว

2. จากการศึกษาพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีสามารถพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูสูงกว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ฉะนั้นจึงควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัญหา สาเหตุ หรือปัจจัยที่มีผลต่อ การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูของครูที่มีระดับการศึกษาดังกล่าว

3. จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางมีประสิทธิภาพน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ฉะนั้นจึงควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัญหา สาเหตุ หรือปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษา ภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- บุญชม ศรีสะอาด เบาะบุญส่ง นิลแก้ว.(2535). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. วารสารการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ *มหาสารคาม*, 3(1), 22-25.
- ศิรดา พรหมเทพ.(2550). ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูกับประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1.วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. (2551). กลุ่มบริหารงานบุคคล *งานข้อมูล P-Obec* : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2.
- _____. (2551). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2551*. ระยอง : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2.
- _____. (2551). *แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก (2551 – 2553)* . ระยอง : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2.
- _____. (2551).รายงานการประชุม อ.ก.ค.ศ. ระยอง เขต 2 ครั้งที่ 12/2552 เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2552 . ณ ห้องประชุมหลวงปู่ดำ สพท.ระยอง 2 อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.(2543). *เด็กเรียนรู้ด้วยคู่มืออาชีพ*. กรุงเทพมหานคร : ที.พี.พรินท์.
- สุนิกรณ์ สีวรรณนท์.(2542). ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูกับประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัญชนา เนื่องจางค์.(2546). การพัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Hoy, W.K.. & Misskel, C G.(1991). *Education administration: Theory research and practice* (4th ed.). New York : McGraw - Hill.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W.(1970). *Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement*,63, 608 – 610.